

INFORMACJE DLA DOKTORANTÓW UBIEGAJĄCYCH SIĘ O PRYZNANIE POMOCY MATERIALNEJ

1. Możliwość ubiegania się o pomoc materialną mają wszyscy doktoranci, niezależnie od systemu studiów doktoranckich (stacjonarne, niestacjonarne).
2. Świadczenia pomocy materialnej przyznawane są wyłącznie na wniosek doktoranta.
3. Miejsce i terminy składania wniosków o przyznanie pomocy materialnej.

Świadczenia pomocy materialnej (stypendia i zapomogi) są przyznawane przez Wydziałowe Komisje Ekonomiczne Doktorantów (WKED), w związku z tym **wszystkie wnioski** o w.w. świadczenia **należy składać w sekretariatach studiów doktoranckich lub w Dziekanatach** (miejsce określają Dziekani).

Doktoranci składają wnioski o przyznanie pomocy materialnej w następujących terminach:

- a) **stypendium socjalne** w terminie przewidzianym w harmonogramie dostępnym na Wydziałach oraz w serwisie Uczelni (Portal doktoranta),
- b) stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych – jak w lit. a).

Dotrzymanie w.w. terminu jest podstawą przydzielenia pomocy na okres całego roku akademickiego. Złożenie wniosku w terminie późniejszym wyklucza możliwość ubiegania się o spłatę przyznanych świadczeń od początku roku akademickiego.

Doktorantowi przysługuje prawo do składania wniosków o przyznanie pomocy po terminach, o których mowa powyżej, ale pomoc (stypendialna) może zostać przyznana wyłącznie na okres od miesiąca złożenia kompletnego wniosku. Dotyczy to również sytuacji, gdy doktorant w ciągu okresu, na jaki przyznano mu pomoc występuje o jej rozszerzenie (zwiększenie). Taki wniosek musi zostać złożony na nowym formularzu, a wnioskodawca zwolniony jest z obowiązku ponownego składania innych dokumentów, które już są w posiadaniu Uczelni. W szczególności oznacza to, że wniosek już rozpatrzony nie może być poprawiany w celu rozszerzenia zakresu pomocy. Wnioski o stypendium socjalne złożone w tym trybie są rozpatrywane ze zwróceniem szczególnej uwagi na to, czy po terminie wyznaczonym w w.w. harmonogramie nastąpiła zmiana warunków materialnych z powodów przewidzianych w art. 3 pkt. 23 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1952, z późn. zm.), zwanej dalej Ustawą o świadczeniach rodzinnych.

WKED podczas opracowywania wniosków weryfikują dane podawane przez wnioskodawców, mogą dokonywać korekt i zmian, jak również w przypadku stwierdzenia braków lub uchybień cofać wnioski do poprawy, opatrując zmiany komentarzami. **Kolejne etapy opracowywania są odnotowywane w metryczce wniosku, z podaniem daty oraz nazwiska osoby dokonującej czynności i z treścią komentarza.** O wszelkich adnotacjach i zmianach w zawartości wniosku oraz o adnotacjach system informuje wnioskodawców wiadomościami automatycznie wysyłanymi do ich skrzynek poczty elektronicznej w systemie poczty elektronicznej dla doktorantów i pracowników Uczelni (amu.edu.pl). Również z wykorzystaniem tej drogi WKED kontaktują się z wnioskodawcami, w związku z czym powinni oni sprawdzać zarówno stan swoich wniosków, jak również skrzynki poczty elektronicznej, z których powinna być wysyłana korespondencja wnioskodawców zwracających się do komisji z pytaniami, wątpliwościami i uwagami.

Wniosek niekompletny, złożony bez wymaganych dokumentów, o których mowa w niniejszej informacji, nie może zostać rozpatrzony pozytywnie. Wydanie decyzji pozytywnej możliwe jest wy-

łącznie po uzupełnieniu wniosku. W szczególności oznacza to, że uzupełniony wniosek traktowany jest jako złożony po raz pierwszy po uzupełnieniu.

W przypadku, gdy wydanie decyzji negatywnej lub stwierdzenie braków w dokumentacji nastąpiło na skutek błędnego opracowania wniosku, WKED z urzędu wydaje decyzję o spłacie świadczeń od miesiąca złożenia wniosku.

4. Doktoranci ubiegający się o przyznanie pomocy materialnej (stypendium socjalne, stypendium socjalne ze zwiększeniem z tytułu zamieszkania, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych i zapomoga) **składają w sekretariatach studiów doktoranckich lub w Dziekanatach** wydrukowane i dostarczone do Dziekanatu właściwe *Wnioski* wygenerowane w systemie USOSweb, z załączonymi dokumentami dotyczącymi przywołanych danych. Ubiegając się o przyznanie stypendium socjalnego doktorant składa ponadto (wraz z załączonymi zaświadczeniami) wygenerowane w USOSweb *Oświadczenie o dochodzie w 2017 roku*.

Warunki ogólne umożliwiające przyznanie doktorantowi stypendium dla najlepszych doktorantów określa art. 199 ust. 5 pkt. 1 i 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 2017 r. poz. 2183, z późn. zm.), zwanej dalej Prawem o szkolnictwie wyższym, i odrębny Regulamin.

5. Składając *Wniosek o przyznanie stypendium socjalnego*, o którym mowa w pkt. 4 – odpowiednio do sytuacji – można przedstawić następujące dokumenty pozwalające określić sytuację materialną doktoranta i jego rodziny:

- a) zaświadczenia Urzędu Skarbowego **o wysokości dochodów uzyskanych przez doktoranta i członków rodziny w poprzednim roku podatkowym**, opodatkowanych podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach ogólnych (brak w tym roku takich dochodów musi zostać potwierdzony przez Urząd Skarbowy obowiązkowo dla wszystkich członków rodziny powyżej 18 roku życia) – za okres 1 I - 31 XII ostatniego rozliczonego roku podatkowego, tj. roku **2017**) – **obligatoryjne załączniki do Wniosku**.

UWAGA: druki zeznań podatkowych PIT- nie są honorowane.** zaświadczenia Urzędów Skarbowych przyjmowane są **wyłącznie na drukach generowanych przez systemy informacyjne Urzędów**.

Jeżeli zaświadczenia wystawiane przez Urzędy Skarbowe nie zawierają informacji o wysokości odprowadzonych składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne, w interesie wnioskodawcy jest dostarczenie zaświadczeń na ten temat (tj. o kwotach składek odprowadzonych na każde z tych ubezpieczeń w okresie, którego dotyczy zaświadczenie Urzędu Skarbowego) wystawionych przez instytucje ubezpieczenia społecznego (np. ZUS, KRUS),

- b) zaświadczenia Urzędu Skarbowego **o wysokości rocznego przychodu oraz o stawce opodatkowania w ostatnim roku rozliczeniowym (dotyczy dochodu uzyskanego z działalności gospodarczej opodatkowanej w formie ryczałtu); w przypadku opodatkowania dochodów z działalności gospodarczej w formie karty podatkowej – o rocznej wysokości zapłaconego podatku – za okres 1 I - 31 XII 2017 roku**,

UWAGA: inne druki nie są honorowane. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy działalność gospodarcza opodatkowana w w.w. formach została rozpoczęta w **2018** roku – w takim przypadku składane jest *Oświadczenie o dochodzie uzyskiwanym z pozarolniczej działalności osób rozliczających się na podstawie przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne* (<http://dn.home.amu.edu.pl/doktoranci/rpmd-2017/zal-2.pdf>),

- c) **oświadczenia doktoranta i członków rodziny** o wysokości uzyskanych w okresie wymaganym do udokumentowania wniosku o stypendium socjalne innych dochodów nie podlegających opodatkowaniu; **formularz zawiera pouczenie z katalogiem w.w. dochodów – Oświadczenie o do-**

chodzi nie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym

(<http://dn.home.amu.edu.pl/doktoranci/rpmd-2017/zal-3.pdf>),

- d) **zaświadczenie właściwego organu gminy** o wielkości gospodarstwa rolnego (o powierzchni wyrażonej w hektarach fizycznych i przeliczeniowych),
- e) zaświadczenia o uczącym się rodzeństwie w wieku do ukończenia 25. roku życia lub do ukończenia 26. roku życia, jeżeli na 26. rok życia przypada ostatni rok studiów wyższych; w przypadku młodszego rodzeństwa nie pobierającego nauki, należy przedstawić odpis aktu urodzenia,
- f) przekazy lub przelewy pieniężne oraz kopie wyroków sądu dokumentujące wysokość alimentów, jeżeli doktorant lub jego małżonek są zobowiązani wyrokiem sądu lub ugodą sądową do ich płacenia na rzecz osoby spoza rodziny; kwoty udokumentowane w ten sposób są odliczane od dochodów wykazanych za pomocą pozostałych dokumentów,
- g) kopię odpisu wyroku sądu zasądającego alimenty na rzecz osób w rodzinie lub kopię odpisu protokołu posiedzenia zawierającego treść ugody sądowej oraz przekazy lub przelewy pieniężne dokumentujące faktyczną wysokość otrzymanych alimentów. W przypadku otrzymywania alimentów niższych niż zasądzone w wyroku lub ugodzie sądowej należy przedstawić przekazy lub przelewy wraz z zaświadczeniem komornika o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów,
- h) **inne dokumenty i zaświadczenia potwierdzające dochody** określone na podstawie składników wymienionych w art. 3 Ustawy o świadczeniach rodzinnych **lub sytuację socjalno-materialną** (np. zaświadczenia Urzędów Pracy).

Doktorant składający *Wniosek o przyznanie stypendium socjalnego* może odliczyć od dochodu rodziny **wydatki ponoszone** przez jej członków, związane z **wykonywaniem** wyroku sądu zobowiązującego do płacenia **alimentów** na rzecz innych osób; odliczeniu podlega kwota zasądzona pod warunkiem przedłożenia postanowienia (lub jego kopii) sądu oraz kopii przekazów lub przelewów pieniężnych. **Inne zobowiązania i tytuły egzekucyjne nie są uwzględniane.**

Zmiany w sytuacji materialnej, powstałe z powodów przewidzianych w art. 3 pkt. 23 i 24 Ustawy o świadczeniach rodzinnych, mają wpływ na ustalenie uprawnień do stypendium socjalnego i można je udokumentować oraz podać w *Oświadczeniu o dochodzie w 2016 roku*, z uwzględnieniem okoliczności właściwych dla tych zmian.

Uwaga: w przypadku pogorszenia się sytuacji materialnej doktoranta w okresie wymaganym do udokumentowania lub dotyczy do dochodów, które w bieżącym roku już nie są uzyskiwane i związane to jest ze spełnieniem kryteriów uznania utraty podanych w art. 3 pkt 23 Ustawy o świadczeniach rodzinnych, doktorant upoważniony jest do złożenia również dokumentów potwierdzających te okoliczności. Jeżeli dotyczy to doktoranta, który wcześniej ubiegał się o stypendium socjalne, niezależnie od wyniku wcześniejszego wnioskowania, konieczne jest zwrócenie się do Dziekanatu o zmianę w *USOSweb statusu Oświadczenia o dochodzie w 2017 roku na „Pozwól na aktualizację”*. Zaktualizowane i wydrukowane *Oświadczenie* należy dostarczyć do Dziekanatu wraz z *Wnioskiem* oraz dokumentami dotyczącymi zmiany sytuacji. Rozpatrując taki wniosek WKED ponownie ustala uprawnienie, biorąc pod uwagę utratę lub zmniejszenie dochodu.

Zgodnie z art. 3 pkt 23 Ustawy o świadczeniach rodzinnych, **gdy mowa o utracie dochodu**, oznacza to **utratę dochodu spowodowaną:**

- a) uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego,
- b) utratą prawa do zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych,
- c) utratą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,

- d) utratą zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej lub renty socjalnej,
- e) wykreśleniem z rejestru pozarolniczej działalności gospodarczej lub zawieszeniem jej wykonywania w rozumieniu art. 16b ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2017 r. poz. 2336 z późn. zm. lub art. 36aa ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1778, z późn. zm.),
- UWAGA:** osoba sprawująca osobistą opiekę nad dzieckiem, która prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą przez okres co najmniej 6 miesięcy, może zawiesić wykonywanie działalności gospodarczej na okres do 3 lat w celu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem, nie dłużej jednak niż do zakończenia roku kalendarzowego, w którym dziecko kończy 6. rok życia, a w przypadku dziecka, które z powodu stanu zdrowia potwierdzonego orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wymaga osobistej opieki osoby prowadzącej działalność gospodarczą, na okres do 6 lat, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 18. roku życia (art. 14a ust. 1d ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2017 r. poz. 2168, z późn. zm.). Przepis ten stosuje się także do rolnika lub domownika podlegającego ubezpieczeniu społecznemu rolników na podstawie art. 5a Ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, pod warunkiem zaprzestania prowadzenia albo zawieszenia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej na podstawie art. 14a ust. 1d ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, albo współpracy przy prowadzeniu tej działalności w okresie sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem.
- f) utratą zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
- g) utratą zasądzonych świadczeń alimentacyjnych w związku ze śmiercią osoby zobowiązanej do tych świadczeń lub utratą świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów w związku ze śmiercią osoby zobowiązanej do świadczeń alimentacyjnych,
- h) utratą świadczenia rodzicielskiego,
- i) utratą zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników,
- j) utratą stypendium doktoranckiego określonego w art. 200 ust. 1 Prawa o szkolnictwie wyższym.

Uwaga: w przypadku uzyskania dochodu po okresie wymaganym do udokumentowania, lecz przed złożeniem Wniosku, czyli w 2018 roku, i dochód ten jest osiągnany w okresie stypendialnym, doktorant obowiązany jest wykazać dochody uzyskane w 2018 roku, gdy uzyskanie dochodu spełnia kryteria uznania podane w art. 3 pkt. 24 Ustawy o świadczeniach rodzinnych. Rozpatrując taki wniosek WKED podczas ustalania uprawnień doktoranta uwzględnia także dochód uzyskany.

Zgodnie z art. 3 pkt 24 Ustawy o świadczeniach rodzinnych, **gdy mowa o uzyskaniu dochodu, oznacza to uzyskanie dochodu spowodowane:**

- a) zakończeniem urlopu wychowawczego,
- b) uzyskaniem prawa do zasiłku lub stypendium dla bezrobotnych,
- c) uzyskaniem zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,

- d) uzyskaniem zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, a także emerytury lub renty, renty rodzinnej lub renty socjalnej,
- e) rozpoczęciem pozarolniczej działalności gospodarczej lub wznowieniem jej wykonywania po okresie zawieszenia w rozumieniu art. 14a ust. 1d Ustawy o swobodzie działalności gospodarczej,
- f) uzyskaniem zasiłku chorobowego, świadczenia rehabilitacyjnego lub zasiłku macierzyńskiego, przysługujących po utracie zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej,
- g) uzyskaniem świadczenia rodzicielskiego,
- h) uzyskaniem zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników,
- i) uzyskaniem stypendium doktoranckiego określonego w art. 200 ust. Prawa o szkolnictwie wyższym.

Przepisów o utracie i uzyskaniu dochodu **nie stosuje się** do dochodu z tytułu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej i dochodu z tytułu wyrejestrowania lub rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej, jeżeli członek rodziny, osoba ucząca się lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego **utracili dochód z tych tytułów i w okresie 3 miesięcy, licząc od dnia utraty dochodu, uzyskali dochód u tego samego pracodawcy lub zleceniodawcy, lub zamawiającego dzieło lub ponownie rozpoczęli pozarolniczą działalność gospodarczą.**

Przy ustalaniu wysokości dochodu uprawniającego doktoranta do otrzymania stypendium socjalnego **uwzględnia się dochody osiągnane przez:**

- a) doktoranta,
- b) małżonka doktoranta, a także będące na utrzymaniu doktoranta lub jego małżonka dzieci niepełnoletnie, dzieci pobierające naukę do ukończenia 25. roku życia, a jeżeli 26 rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia, oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek, z zastrzeżeniem wynikającym z pkt. 9 lit. c) tir. 4 niniejszych „Informacji ...”,
- c) rodziców doktoranta i będące na ich utrzymaniu dzieci niepełnoletnie, dzieci pobierające naukę do ukończenia 25. roku życia, a jeżeli 26. rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek, z zastrzeżeniem wynikającym z pkt. 10 lit. c) tir. 4 niniejszych „Informacji ...”.

Jest to katalog wyczerpujący, w związku z tym nawet w wyjątkowych przypadkach podczas badania sytuacji materialnej doktoranta nie można uwzględniać innych osób (np. dalszych krewnych, rodziców małżonka doktoranta).

W przypadku, gdy członek rodziny przebywa w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie i nie ponosi opłaty za pobyt, ustalając dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie uwzględnia się osoby przebywającej w takiej instytucji.

Sytuację materialną doktoranta, tj. miesięczną wysokość dochodu przypadającą na osobę w rodzinie, ustala się na zasadach określonych w Ustawie o świadczeniach rodzinnych. Na tej podstawie podczas ustalania sytuacji materialnej doktoranta uwzględnia się:

- a) przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 2032, z późn. zm.), zwanej dalej Ustawą o podatku dochodowym, pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- b) ustalony na podstawie zaświadczeń Urzędu Skarbowego dochód z działalności gospodarczej opodatkowanej w formie ryczałtu oraz dochód ustalony na podstawie zaświadczeń Urzędu Skar-

bowego o rocznej wysokości podatku w przypadku działalności opodatkowanej w formie karty podatkowej,

c) inne dochody nie podlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym, wymienione w art. 3 pkt 1 lit. c) w.w. ustawy tj.:

- renty określone w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin,
- renty wypłacone osobom represjonowanym i członkom ich rodzin, przyznane na zasadach określonych w przepisach o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin,
- świadczenia pieniężne oraz ryczałt energetyczny określone w przepisach o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych,
- dodatek kombatancki, ryczałt energetyczny i dodatek kompensacyjny określone w przepisach o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
- świadczenie pieniężne określone w przepisach o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę Niemiecką lub Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich,
- emerytury i renty otrzymywane przez osoby, które utraciły wzrok w wyniku działań wojennych w latach 1939-1945 lub eksplozji pozostałych po tej wojnie niewypałów i niewybuchów,
- renty inwalidzkie z tytułu inwalidztwa wojennego, kwoty zaopatrzenia otrzymywane przez ofiary wojny oraz członków ich rodzin, renty wypadkowe osób, których inwalidztwo powstało w związku z przymusowym pobytem na robotach w III Rzeszy Niemieckiej w latach 1939-1945, otrzymywane z zagranicy,
- zasiłki chorobowe określone w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych,
- środki bezzwrotnej pomocy zagranicznej otrzymywane od rządów państw obcych, organizacji międzynarodowych lub międzynarodowych instytucji finansowych, pochodzące ze środków bezzwrotnej pomocy przyznanych na podstawie jednostronnej deklaracji lub umów zawartych z tymi państwami, organizacjami lub instytucjami przez Radę Ministrów, właściwego ministra lub agencje rządowe, w tym również w przypadkach, gdy przekazanie tych środków jest dokonywane za pośrednictwem podmiotu upoważnionego do rozdzielania środków bezzwrotnej pomocy zagranicznej na rzecz podmiotów, którym służyć ma ta pomoc,
- należności ze stosunku pracy lub z tytułu stypendium osób fizycznych mających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przebywających czasowo za granicą, w wysokości odpowiadającej równowartości diet z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju ustalonych dla pracowników zatrudnionych w państwowych lub samorządowych jednostkach sfery budżetowej na podstawie ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2018 r. poz. 917, z późn. zm.),
- należności pieniężne wypłacone policjantom, żołnierzom, celnikom i pracownikom jednostek wojskowych i jednostek policyjnych użytych poza granicami państwa w celu udziału w konflikcie zbrojnym lub wzmocnienia sił państwa albo państw sojusznicznych, misji pokojowej, akcji zapobieżenia aktom terroryzmu lub ich skutkom, a także należności pieniężne wypłacone żołnierzom, policjantom, celnikom i pracownikom pełniącym funkcje obserwatorów w misjach pokojowych organizacji międzynarodowych i sił wielonarodowych,
- należności pieniężne ze stosunku służbowego otrzymywane w czasie służby kandydackiej przez funkcjonariuszy Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej i Biura Ochrony Rządu, obliczone za okres, w którym osoby te uzyskały dochód,

- dochody członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych z tytułu członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej, pomniejszone o składki na ubezpieczenia społeczne,
- alimenty na rzecz dzieci,
- stypendia doktoranckie i habilitacyjne przyznane na podstawie ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 r. poz. 1789, z późn. zm.), stypendia sportowe przyznane na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz.U. z 2016 r. poz. 176) oraz inne stypendia o charakterze socjalnym przyznane uczniom lub studentom,
- kwoty diet nieopodatkowane podatkiem dochodowym od osób fizycznych, otrzymywane przez osoby wykonujące czynności związane z pełnieniem obowiązków społecznych i obywatelskich,
- należności pieniężne otrzymywane z tytułu wynajmu pokoi gościnnych w budynkach mieszkalnych położonych na terenach wiejskich w gospodarstwie rolnym osobom przebywającym na wypoczynku oraz uzyskane z tytułu wyżywienia tych osób,
- dodatki za tajne nauczanie określone w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2017 r. poz. 1189, z późn. zm.),
- dochody uzyskane z działalności gospodarczej prowadzonej na podstawie zezwolenia na terenie specjalnej strefy ekonomicznej określonej w przepisach o specjalnych strefach ekonomicznych,
- ekwiwalenty pieniężne za deputaty węglowe określone w przepisach o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe”,
- ekwiwalenty z tytułu prawa do bezpłatnego węgla określone w przepisach o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006,
- świadczenia określone w przepisach o wykonywaniu mandatu posła i senatora,
- dochody uzyskane z gospodarstwa rolnego,
- dochody uzyskiwane za granicą Rzeczypospolitej Polskiej, pomniejszone odpowiednio o zapłacone za granicą Rzeczypospolitej Polskiej: podatek dochodowy oraz składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne i obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne,
- renty określone w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- zaliczkę alimentacyjną określoną w przepisach o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej,
- świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów,
- kwoty otrzymane na podstawie art. 27f ust. 8-10 Ustawy o podatku dochodowym,
- świadczenie pieniężne i pomoc pieniężną określone w ustawie z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 690, z późn. zm.),
- świadczenie rodzicielskie,
- zasiłek macierzyński, o którym mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników,
- stypendia naukowe dla studentów i doktorantów przyznawane przez osoby fizyczne lub osoby prawne nie będące państwowymi ani samorządowymi osobami prawnymi (stypendia, o których mowa w art. 173b i 199b Prawa o szkolnictwie wyższym).

Dochody nie podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych lub **zryczałtowanym podatkiem dochodowym** od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne, które nie zostały wymienione w katalogu dochodów w lit. c) **nie są brane pod uwagę** przy ustalaniu sytuacji materialnej doktoranta – są to m.in. **świadczenia rodzinne** (tj. zasiłek rodzinny, dodatki do zasiłku rodzinnego, świadczenia opiekuńcze, w tym zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie

pielęgnacyjne), świadczenia z pomocy społecznej (tj. zasiłki stałe, okresowe, celowe itd.). **Ponadto do dochodu nie wlicza się:**

- dochodów rodziców, opiekunów prawnych i faktycznych, jeżeli student jest samodzielny finansowo,
- świadczeń pomocy materialnej dla studentów i doktorantów wymienionych w art. 173 ust. 1, art. 173a, art. 199 i art. 199a Prawa o szkolnictwie wyższym (tj. stypendium socjalnego, stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych, stypendium ministra za osiągnięcia w nauce, stypendium rektora dla najlepszych studentów, stypendium ministra za wybitne osiągnięcia, stypendium ministra za wybitne osiągnięcia sportowe, stypendium dla najlepszych doktorantów, zapomogi, świadczenia przyznawane przez jednostki samorządu terytorialnego),
- stypendiów przyznawanych uczniom, studentom i doktorantom w ramach:
 - a) funduszy strukturalnych Unii Europejskiej (w tym stypendiów na kierunkach zamawianych),
 - b) nie podlegających zwrotowi środków pochodzących z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA),
 - c) umów międzynarodowych lub programów wykonawczych, sporządzanych do tych umów albo międzynarodowych programów stypendialnych,
- świadczeń pomocy materialnej dla uczniów otrzymywanych na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (Dz.U. z 2017 r. poz. 2198, z późn. zm.),
- kwot alimentów płaconych przez członków rodziny na rzecz innych osób,
- **stypendiów o charakterze socjalnym** przyznawanych przez podmioty, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 40b Ustawy o podatku dochodowym,

UWAGA: podmiotami, o których mowa w w.w. art. 21 ust. 1 pkt 40b w.w. Ustawy są:

- *organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego, do których należą nie będące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu ustawy o finansach publicznych,*
- *organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego, do których należą nie działające w celu osiągnięcia zysku,*
- *osoby prawne lub jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej, którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, w tym fundacje i stowarzyszenia,*
- *osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego*
- *stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,*
- *spółdzielnie socjalne,*
- *spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi na podstawie przepisów Ustawy o sporcie, które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników.*

W katalogu świadczeń stypendialnych **branych pod uwagę** podczas ustalania dochodu rodziny **uwzględniono:**

- 1) **stypendium doktoranckie,**
- 2) **stypendium za wyniki w nauce dla studentów,** przyznawane przez **osoby fizyczne lub osoby prawne nie będące państwowymi ani samorządowymi osobami prawnymi,**
- 3) **stypendium naukowe dla doktorantów** przyznawane przez **osoby fizyczne lub osoby prawne nie będące państwowymi ani samorządowymi osobami prawnymi.**

Oznacza to, że podczas ustalania uprawnień do otrzymywania stypendium socjalnego **świadczenia wymienione w pkt. 1-3** – w tym **stypendium doktoranckie i zwiększenie z dotacji projakościowej** – są **traktowane jako dochód**.

Zgodnie z art. 3 pkt 1 lit. c) Ustawy o świadczeniach rodzinnych jako dochód **uwzględnia się** również **dochody uzyskiwane poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej**, pomniejszone odpowiednio o zapłacone za granicą Rzeczypospolitej Polskiej:

- podatek dochodowy
- składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne
- składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne.

Dochody te można udokumentować np. zaświadczeniami właściwych organów podatkowych kraju, w którym te dochody zostały osiągnięte oraz zaświadczeniami wystawionymi przez pracodawców.

Stosownie do § 15 ust. 3 i 4 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1466)(Rozporządzenie MRPiPS) w przypadku, gdy członek rodziny osiąga dochody poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, dokonuje się ich przeliczenia na podstawie średniego kursu walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski z ostatniego dnia roboczego roku kalendarzowego, z którego dochód członków rodziny stanowi podstawę ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych. W przypadku, gdy członek rodziny uzyska poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej dochód, którego nie osiągał w roku kalendarzowym stanowiącym podstawę ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych, przeliczenia tego dochodu dokonuje się na podstawie średniego kursu walut obcych z ostatniego dnia roboczego miesiąca następującego po miesiącu, w którym dochód został osiągnięty.

W przypadku, gdy do ustalania wysokości dochodu uprawniającego doktoranta do ubiegania się o stypendium socjalne przyjmuje się **dochód z gospodarstwa rolnego**, dochód ten **ustala się na podstawie powierzchni użytków rolnych w hektarach przeliczeniowych** i wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 hektara przeliczeniowego, ogłaszanego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 617, z późn. zm.). W przypadku uzyskiwania dochodów z gospodarstwa rolnego oraz dochodów pozarolniczych dochody te **sumuje się**. Korzystający z dochodu z gospodarstwa rolnego i członkowie ich rodzin obowiązkowo **załączają zaświadczenia Urzędu Skarbowego** o dochodach – wypełniane za okres 1 I - 31 XII roku kalendarzowego (podatkowego) stanowiącego podstawę ustalania uprawnień.

UWAGA: druki zeznań podatkowych PIT- nie są honorowane.**

Doktorant jest samodzielny finansowo, jeżeli spełnia **łącznie** następujące warunki:

- a) posiadał stałe źródło dochodów w ostatnim (poprzednim) roku podatkowym,
- b) posiada stałe źródło dochodów w roku bieżącym,
- c) jego miesięczny dochód w okresach, o których mowa w lit. a) i b) jest wyższy lub równy 1,15 sumy kwot określonych w art. 5 ust. 1 i art. 6 ust. 2 pkt 3 Ustawy o świadczeniach rodzinnych, tj. do 31 października 2016 roku nie mniejszy niż 923,45 PLN (netto); od 1 listopada 2016 roku – nie mniejszy niż 930,35 PLN,
- d) nie prowadzi wspólnego gospodarstwa domowego z żadnym z rodziców i potwierdził ten fakt w złożonym oświadczeniu (dotyczy również opiekunów prawnych i faktycznych sprawujących opiekę rodzicielską).

Za samodzielnego finansowo uznawany jest również doktorant, który nie prowadzi wspólnego gospodarstwa domowego z żadnym z rodziców i potwierdził ten fakt w złożonym oświadczeniu oraz spełnia **jedną z** następujących **przesłanek**:

- a) ukończył 26. rok życia,
- b) pozostaje w związku małżeńskim,
- c) ma na utrzymaniu dzieci pobierające naukę do 26. roku życia, a jeżeli 26. rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia, oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek,
- d) osiągnął pełnoletność, przebywając w pieczy zastępczej.

Oświadczenie, o którym mowa, należy złożyć na druku, który dostępny jest pod adresem <http://dn.home.amu.edu.pl/doktoranci/rpmd-2017/zal-5.pdf>.

W pozostałych przypadkach, tj. gdy doktorant nie jest samodzielny finansowo według powyższych definicji, jego sytuacja materialna jest ustalana z uwzględnieniem dochodów osób wymienionych w art. 179 ust. 4 pkt. 1 i 3 Prawa o szkolnictwie wyższym, tj. jego rodziców i rodzeństwa.

Źródłem stałego dochodu doktoranta może być wynagrodzenie z tytułu umowy o pracę, a także między innymi renta inwalidzka, alimenty, cyklicznie zawierane umowy zlecenia, umowy o dzieło. Stałe źródło dochodu oznacza nieprzerwane źródło dochodu w roku, czyli dla roku stanowiącego podstawę ustalania uprawnień przez 12 miesięcy. W szczególnych przypadkach Uczelnia może uznać źródło dochodu jako stałe, np. w sytuacji rozpoczęcia pracy przez doktoranta później niż w styczniu, **pod warunkiem**, że przy liczeniu miesięcznego dochodu doktoranta dochód z tego roku **będzie traktowany jako dochód z 12 miesięcy**.

Obowiązek udowodnienia posiadania stałego źródła dochodu spoczywa na doktorancie. Może on udokumentować powyższe przedstawiając m. in. zaświadczenie z zakładu pracy o zatrudnieniu, umowy cywilnoprawne (zlecenia, o dzieło), decyzje właściwego organu o przyznaniu renty, wyrok sądowy zasądający alimenty, ponadto zaświadczenia o wysokości osiągniętego dochodu (zaświadczenia z Urzędu Skarbowego, zaświadczenia z zakładu pracy o wysokości osiągniętego dochodu i inne). Udokumentowanie samodzielności finansowej doktoranta wymaga – oprócz wykazania dochodów uzyskanych w okresie wymaganym do udokumentowania (patrz wyżej – zaświadczenia Urzędu Skarbowego za poprzedni rok, z zastrzeżeniem dotyczącym odprowadzonych w tym czasie składek na ubezpieczenie zdrowotne), również przedstawienia dochodów netto uzyskanych w bieżącym roku kalendarzowym (zaświadczenia pracodawców, decyzje emerytalno-rentowe z dokumentami potwierdzającymi ich aktualność (ostatnie odcinki przekazów, przelewy itp.)), jak również zaświadczeń Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o pełnej kwocie odprowadzonych w bieżącym roku składek na ubezpieczenie zdrowotne. Ponieważ dochód, o którym mowa, jest dochodem netto, a zaświadczenia wystawiane przez Urzędy Skarbowe mogą nie zawierać informacji o odprowadzonych składkach na ubezpieczenie zdrowotne, **na doktorancie** ubiegającym się o uzyskanie statusu samodzielnego finansowo **spoczywa obowiązek** przedstawienia zaświadczenia Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o łącznej wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne odprowadzonych w poprzedzającym roku kalendarzowym, którego dotyczy zaświadczenie Urzędu Skarbowego.

Doktorant, który pozostaje w związku nieformalnym, nie mający na utrzymaniu dzieci pobierających naukę do ukończenia 25. roku życia, a jeżeli 26. rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia, lub dzieci niepełnosprawnych bez względu na wiek, nie może zostać uznany za samodzielnego finansowo, jeżeli nie ukończył 26. roku życia.

W zależności od sytuacji socjalnej **do Wniosku należy również dołączyć:**

- kopie aktów urodzenia rodzeństwa lub dziecka doktoranta (dotyczy osób, których nie dotyczy obowiązek szkolny),
- zaświadczenia ze szkół o nauce rodzeństwa,
- kopie aktów zgonu rodziców (jeżeli z tego powodu doktorant nie otrzymuje świadczeń rentowych),
- kopie odpisów prawomocnego wyroku sądu orzekającego rozwód lub separację osób, na których utrzymaniu doktorant pozostaje oraz takie same dokumenty dotyczące małżeństwa doktoranta,

- kopie wyroków i orzeczeń związanych z ograniczeniem lub odebraniem praw rodzicielskich oraz z ew. adopcją, przysposobieniem lub ustanowieniem opiekunów prawnych i faktycznych,
- kopie aktów ślubu (w przypadku małżeństw doktoranckich).

Doktorant studiów stacjonarnych znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej może otrzymać stypendium socjalne w zwiększonej wysokości z tytułu zamieszkania w obiekcie socjalnym uczelni lub w innym obiekcie, jeżeli codzienny dojazd z miejsca stałego zamieszkania do uczelni uniemożliwiałby lub w znacznym stopniu utrudniał studiowanie. Istnieje w takim przypadku również możliwość otrzymania stypendium socjalnego w zwiększonej wysokości także z tytułu zamieszkania z niepracującym małżonkiem lub dzieckiem doktoranta w obiekcie socjalnym uczelni lub w innym obiekcie. Doktorant ubiegający się o przyznanie w.w. zwiększenia z tytułu zamieszkania małżonka lub/i dzieci zobowiązany jest przedstawić:

- kopię (lub kopie) aktu (lub aktów) urodzenia dziecka (lub dzieci) doktoranta,
- kopię aktu ślubu,
- dokumenty potwierdzające stan pozostawania współmałżonka bez pracy,
- wypełniony własny *Wniosek o przyznanie stypendium socjalnego*, z zaznaczoną właściwą formą pomocy. Wnioskodawca przedstawia w tym wypadku oświadczenie małżonka o braku własnych praw do pomocy materialnej przyznawanej na podstawie Prawa o szkolnictwie wyższym oraz dokumenty potwierdzające brak własnych przychodów i dochodów małżonka (zaświadczenia Urzędów Pracy i Urzędów Skarbowych).

6. Doktorant ubiegający się o **stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych** składa wygenerowany w systemie USOSweb *Wniosek o przyznanie stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych*. Obowiązkowym załącznikiem do wniosku jest **orzeczenie o stopniu niepełnosprawności** wystawione przez właściwy organ orzekający. Wnioskodawca może przedstawić kopię orzeczenia, pod warunkiem przedstawienia do wglądu oryginału. Wygenerowanie wniosku o przyznanie stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych możliwe jest również przy braku informacji w systemie o ważnym orzeczeniu o niepełnosprawności, jednak w tym wypadku nie ma możliwości dokonywania wypłat przyznanego świadczenia. Zaleca się sprawdzenie z pomocą Dziekanatu, czy w systemie znajdują się wymagane informacje. Świadczenie wypłacane jest wyłącznie w okresie ważności orzeczenia.

Ubiegając się o stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych doktorant jest zwolniony z obowiązku przedstawiania dokumentów opisujących sytuację materialną.

7. Stypendium socjalne i stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi doktorant może otrzymywać wyłącznie na jednych studiach doktoranckich, według własnego wyboru.

Doktorantowi, który po ukończeniu jednych studiów kontynuuje naukę **na innych, stypendium socjalne i stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych nie przysługuje**.

8. Doktorantowi **przysługuje prawo do wniesienia** do Uczelnianej Komisji Ekonomicznej Doktorantów (UKED) **odwołania** od decyzji wydanej w I instancji przez WKED w sprawie wniosku o przyznanie pomocy materialnej. Obowiązują następujące **zasady składania odwołań** od decyzji WKED:

- a) podstawą wniesienia odwołania są: podanie doktoranta w tej sprawie i wystawiona na piśmie (z datą dostarczenia lub otrzymania) decyzja WKED, zawierająca podstawę prawną jej wydania, uzasadnienie oraz pouczenie o prawie do odwołania,
- b) sporządzone przez doktoranta odwołanie składane jest wyłącznie za pośrednictwem WKED, która dołącza swoją krótką opinię/stanowisko, kompletuje odwołanie, kopię swojej decyzji, *Wniosek* z załącznikami) i przekazuje całość do UKED,

- c) odwołania nadesłane przez doktorantów bezpośrednio do UKED na podstawie art. 65 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2017 r. poz. 1257, z późn. zm.), Przewodniczący UKED odsyła do właściwej WKED,
- d) WKED sporządzając opinię, o której mowa w lit. b) może – uznając argumenty wnioskodawcy – skorzystać z § 4 ust. 17 Regulaminu pomocy materialnej dla doktorantów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu i zmienić swoją pierwotną decyzję, kończąc procedurę odwoławczą.

9. Informacje dodatkowe:

- a) dochody, w oparciu o które doktorant stara się o udzielenie pomocy materialnej wylicza się na podstawie Ustawy o świadczeniach rodzinnych i Rozporządzenia MRPiPS,
- b) za dochód netto uznaje się przychód pomniejszony o:
 - koszty uzyskania przychodu,
 - należny podatek dochodowy od osób fizycznych,
 - składki na ubezpieczenie społeczne nie zaliczone do kosztów uzyskania przychodu,
 - składki na ubezpieczenie zdrowotne,
 - kwoty zasiłków rodzinnych,
- c) pod pojęciem rodziny rozumie się następujące osoby:
 - małżonków,
 - małżonka i dzieci doktoranta,
 - pozostające na utrzymaniu uczące się dzieci pobierające naukę do ukończenia 25. roku życia, a jeżeli 26. rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia, oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek,
 - dzieci, które ukończyły 25. rok życia, legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością rodzinie przysługuje świadczenie pielęgnacyjne,
Do członków rodziny nie zalicza się dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego.
- d) wszystkie osoby (studenci- dzieci doktoranta) w rodzinie doktoranta, posiadające własne źródła dochodów w wysokości nie pozwalającej na ustalenie ich samodzielności finansowej, zobowiązane są przedłożyć informacje o dochodach, a ich dochody wliczane są do dochodu rodziny,
- e) doktorant, w przypadku którego określono samodzielność finansową, wykazuje swoje dochody, bez stypendiów i form pomocy wymienionych w art. 179 ust. 5 Prawa o szkolnictwie wyższym.

W PRZYPADKU WYKAZANIA DOCHODÓW, KTÓRYCH WYSOKOŚĆ BUDZI UZASADNIONE ZASTRZEŻENIA, KOMISJE EKONOMICZNE UPRAWNIONE SĄ DO ZAŻĄDANIA DORECZENIA OPINII JEDNOSTKI W SYSTEMIE POMOCY SPOŁECZNEJ ODPOWIEDZIALNEJ ZA USTALENIE SYTUACJI DOCHODOWEJ I MAJĄTKOWEJ OSÓB I RODZIN, I UWZGLĘDNIENIA JEJ W POSTĘPOWANIU.

W sprawach nie omówionych w niniejszym dokumencie lub budzących wątpliwości informacji udziela (również w formie elektronicznej – e-mail: rachowiak@orange.pl) dr Przemysław Rachowiak, Pełnomocnik Rektora ds. pomocy materialnej (po.-pt.: 8:00-15:30, kom. +48 502998510).